

๒๑

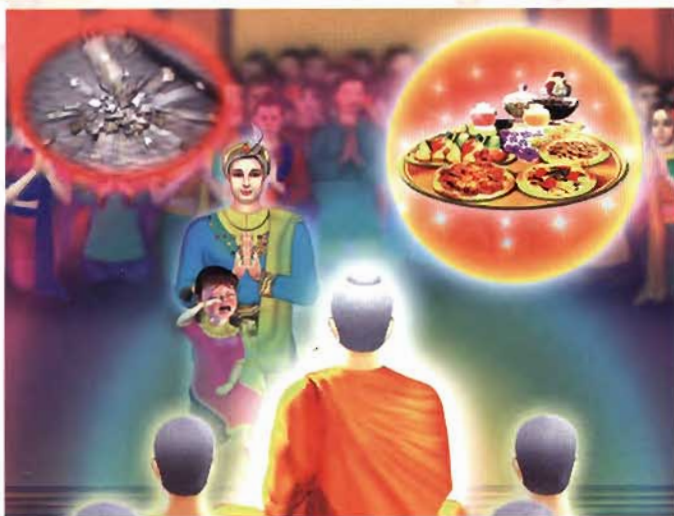
หลานสาวของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีมีหลานสาวตัวน้อย ๆ คนหนึ่ง วันหนึ่งพี่เลี้ยงของหลานสาวท่านอนาถบิณฑิกะ ได้ทำตุ๊กตาแป้งให้เล่น เอาแป้งมาปั้นเป็นรูปตุ๊กตา โดยพี่เลี้ยงได้บอกว่า เป็นลูกสาวของหนู หนูจงเอาไปอุ้มเล่นเถิด ทำให้หลานสาวท่านอนาถบิณฑิกะเกิดความเข้าใจว่า ตุ๊กตาแป้งนั้นเป็นลูกสาวของเธอจริง ๆ แต่ก็ยังไม่เข้าใจความหมายว่า ลูกคืออะไร

วันหนึ่งในขณะที่หลานสาวกำลังอุ้มตุ๊กตาแป้งอยู่ ไม่ได้ระวังจึงทำให้ตุ๊กตาแป้งตกแตก แล้วเธอก็ร้องไห้แง ร่ำพิ้งร่ำพันว่า ลูกของหนูตายแล้ว ลูกหนูตายแล้ว คนในบ้านก็พยายามปลอบหลานสาวท่านอนาถบิณฑิกะ ให้หยุดร้องไห้ แต่ทำอย่างไรก็ไม่สามารถปลอบได้

ในวันนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำลังประทับอยู่ในเรือนของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี โดยมีท่านเศรษฐี

นั่งอยู่ใกล้ ๆ พี่เลี้ยงจึงพาหลานสาวซึ่งมีน้ำตานองหน้า
เข้าไปหาท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

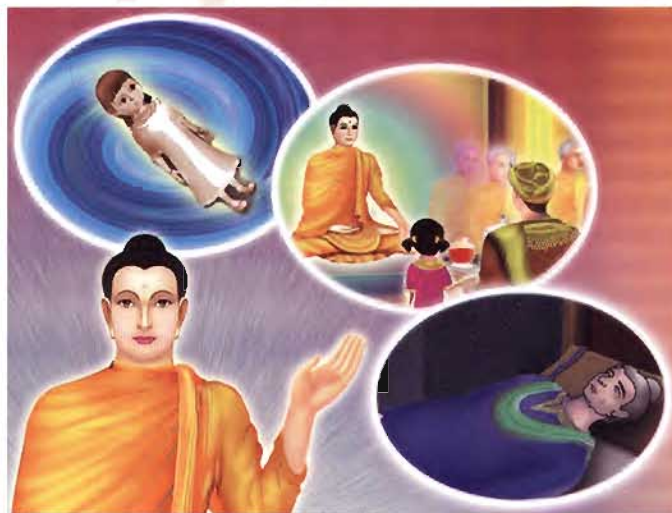
“หนูร้องไห้ทำไมจ๊ะ” พี่เลี้ยงก็เล่าเรื่องทั้งหมด
ให้ท่านเศรษฐีทราบ ท่านเศรษฐีจึงให้หลานสาวมานั่ง
ที่ตัก แล้วก็ปลอบว่า “อย่าเสียใจไปเลย เดี่ยวตาจะถวาย
ทานอุทิศส่วนกุศลให้ลูกสาวของหนู” ท่านไม่ได้พูดลอย ๆ
ทำจริงด้วย

ท่านอนาถบิณฑิกะจึงกราบทูลพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์
ปรารถนาจะถวายทานอุทิศส่วนกุศลให้ตักดาแบ่งนี้ ขอ
พระองค์พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป รับนิมนต์ฉัน
ภัตตาหารในวันรุ่งขึ้นด้วยเทอญ” ท่านต้องการให้หลาน
สาวไต่ยืน และก็ต้องการถวายทานด้วย เมื่อไต่ยืนคุณ
ตาพูดดังนั้น หลานสาวท่านเศรษฐีจึงหยุดร้องไห้

วันรุ่งขึ้นพระสัณมาสัมพุทธเจ้าพร้อมด้วย
ภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป เสด็จไปที่เรือนของท่านอนาถบิณฑิก
เศรษฐี เมื่อพระพุทธร่องค์ทรงกัฏฐิ์เสร็จแล้ว ทรงปรารภ
เหตุเรื่องตุ๊กตาแบ่ง แล้วจึงกระทำอนุโมทนาแจกแจงการ
ทำบุญ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

พระพุทธองค์เอาเรื่องตึกตาแบ่งเป็นเหตุ ที่จะ
แสดงธรรมให้ผู้มีบุญได้ยินได้ฟัง แต่ไม่ได้หมายถึงว่า บุญ

นี้จะไปถึงตุ๊กตาแบ่ง และครั้งนี้ทรงปรารภเหตุ เพื่อเปิดเผยความรู้เกี่ยวกับเรื่องความเป็นไปของชีวิต ระหว่างโลกมนุษย์กับปรโลก ที่จะเชื่อมโยงกันได้อย่างไร เพราะพระองค์ทรงทราบว่า ผู้อยู่ปรโลกหมดสิทธิ์ที่จะสั่งสมบุญ ผู้มีชีวิตอยู่ในโลกเท่านั้นจึงมีสิทธิ์ที่จะสั่งสมบุญ ท่านก็จะเปิดเผยว่า มีการเชื่อมโยงกันได้ด้วยความดี ด้วยบุญกุศล จากผู้ที่มิชีวิตอยู่ไปสู่ผู้ที่มีชีวิตในปรโลก ให้ได้มีโอกาสมุ่งมั่นได้ด้วยบุญ ผู้ที่ทำก็ได้บุญ ผู้รับบุญที่อุทิศไปให้ก็ได้

บุญ และมีสภาวะที่ดีขึ้น มีสภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิม มีความ
เป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะในปรโลกนั้นเป็นอยู่ได้ด้วยบุญ
ไม่มีการทำมาหากิน ไม่มีการหว่านการไถ จะเอาความ
สามารถในเมืองมนุษย์ไปใช้ในปรโลกไม่ได้เลย

พระพุทธองค์ทรงกล่าวอนุโมทนา ดังนี้

บุคคลผู้ไม่ตระหนี่ พึงถวายทานและอุทิศส่วนกุศล
ให้กับบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว ก็คือ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย

ญาติพี่น้องของเรา ผู้ละโลกไปแล้ว ท่านเหล่านั้นหมดสิทธิ์
ในการทำบุญ รับบุญได้อย่างเดียว คือ การอนุโมทนา
บุญ เมื่อเรายังเล็ก ๆ ท่านเลี้ยงดูเรา ท่านให้กำเนิด เลี้ยง
ดู ต้องปรนนิบัติเรา ปรนนิบัติเรา แต่พอท่านตาย
แล้ว เราไม่ระลึกนึกถึงคุณท่านก็ไม่ไหว เราจะต้องทำ
หน้าที่เชื่อมโยงกันไป เมื่อท่านหมดสิทธิ์ทำบุญ เรายังมี
สิทธิ์ทำ เราก็ต้องทำแล้วก็อุทิศส่วนกุศลไปให้ท่าน ไม่
อย่างนั้นตอนมีชีวิตอยู่ ท่านไม่ได้สร้างบุญไว้ อาจจะไป

เป็นภุติพิศาจหรือภุมมเทวาชั้นล่างก็เป็นไปได้ เพราะ
ฉะนั้นต้องอุทิศส่วนกุศลไปให้

หรือถวายทานแล้วอุทิศให้เทวดาผู้สิงสถิตอยู่ใน
เรือนของตน คือ นอกจากบรรพบุรุษแล้วก็ต้องถวายทาน
อุทิศให้เทวดาผู้สิงสถิตในเรือนของตน นี่ก็เป็นสิ่งที่น่า
ศึกษาว่า ในแต่ละบ้านเรือนนั้น มีเทวดา ภุมมเทวา
นายไม้ นางไม้ที่สิงอยู่

หรือถวายทานแล้วอุทิศให้ท้าวมหาราชทั้ง ๔
เพราะมหาราชทั้ง ๔ ท่านดูแลรักษาโลกเอาไว้ ถึงได้เรียก
ว่า ท้าวจตุโลกบาล ฟังนึกถึงบุคคลเหล่านั้นให้เป็นอารมณ์
แล้วถวายทาน หมายถึง นึกภาพบุคคลที่เราตั้งใจอุทิศ
ส่วนกุศลไปให้ หรือถ้านึกภาพไม่ออก เราก็นึกถึงเรื่องราว
ทำใจมุ่งอุทิศโดยตรงเลย

ท่านทั้งหลายเหล่านั้น เมื่อได้รับการอุทิศบุญแล้ว

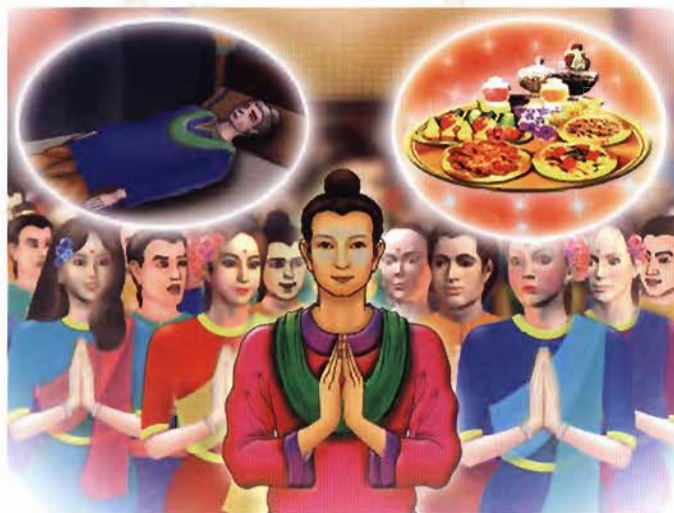

ย่อมมีความปีติเบิกบาน ส่วนผู้ถวายทานก็ย่อมได้รับบุญนั้นด้วย คือ ได้ทั้งตัวเรา ได้ทั้งหมู่ญาติที่ละโลกไปแล้ว ได้ทั้งเทวดาทั้งหมด

ดังนั้น การร้องไห้เศร้าโศกและคร่ำครวญนั้น ไม่มีประโยชน์เลย สำหรับญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว คนตายยืนอยู่ตรงนั้น ญาติร้องไห้ ด้วยความอาลัยอาวรณ์ แต่ผู้ตายบอกอย่าร้อง ร้องก็ไม่ได้อะไรเลย แล้วพลอยทำให้

ผู้ที่ละโลกไปยืนอยู่ตรงนั้น เครียดไปด้วย ความเครียดระบาดไปถึงปรโลก เรียกว่า เครียดข้ามภพ ต่างก็ผูกพันอาลัยอาวรณ์กัน หรือตายไปแล้วตอนเป็นมนุษย์อยู่ไม่ได้สั่งสมบุญ ตายไปแล้วก็อด ๆ อยาก ๆ สมมุติว่า ไม่ไปอบาย อยู่บนพื้นมนุษย์ เป็นล้มกเวสเวิร่ร้อน ตะโกนบอกให้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ จะเกิดเป็นอาหารทิพย์ เสื้อผ้าอันเป็นทิพย์ เกิดวิมานที่เป็นทิพย์ ตะโกนจนคอแห้งเลย แต่ผู้มีชีวิตอยู่ก็ไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นการร้องไห้

ไม่มีประโยชน์อะไรเลย สำหรับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว

แต่วัตถุกุศลที่บุคคลถวายแล้วแก่ภิกษุสงฆ์ต่าง
หาก ที่จะเกื้อกูลและสำเร็จประโยชน์โดยตรงแก่ญาติผู้
ล่วงลับไปแล้ว เพราะฉะนั้นภิกษุสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญ เป็น
อายุพระพุทธศาสนา ไม่ใช่เป็นผู้ด้อยโอกาส

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากระทำการอนุโมทนา
จบลง มหาชนก็มีใจยินดีอย่างยิ่งในการถวายทานแก่ญาติ

ผู้ล่วงลับไปแล้ว เพราะว่าเป็นความรู้สึกลึก ๆ ที่อยากจะ
ตอบแทนคุณของผู้ที่มีพระคุณ อย่างบรรพบุรุษบุพการี
อะไรต่าง ๆ หรืออยากจะเชื่อมโยงใจถึงญาติผู้ละโลกไป
แล้ว แต่ก่อนหน้านี้ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร

ในวันรุ่งขึ้นภรรยาของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี
และหมู่ญาติของท่านก็พากันปฏิบัติตามท่านอนาถ
บิณฑิกะ โดยถวายมหาทานอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับ
ไปแล้ว ติดต่อกันตลอด ๑ เดือน

ต่อมาพระเจ้าปเสนทิโกศลเสด็จไปเข้าเฝ้าพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็ตรัสถามว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
เหตุใดภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย จึงไม่เข้าไปขบฉันที่วังของ
หม่อมฉัน เป็นเวลา ๑ เดือนแล้วพระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์จึงตรัสเล่าเหตุนั้นแก่พระเจ้าปเสน
ทิโกศล พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงทรงปฏิบัติตามอย่างท่าน
อนาถบิณฑิกเศรษฐี โดยถวายมหาทานแด่ภิกษุสงฆ์ มีพระ
พุทธเจ้าเป็นประมุข

ชาวเมืองเมื่อทราบเหตุการณ์ดังกล่าว จึงพากัน
ถวายมหาทานพร้อมกันกับพระราชาตลอดระยะ ๑ เดือน
โดยปรารถนาเหตุสิ่งสมบุญด้วยตนเอง พร้อมอุทิศส่วนกุศล
ให้กับหมู่ญาติ และเทวดาทั้งหลาย เพราะตักตาแบ่งเป็น
เหตุ ชนเหล่านั้นจึงได้ถวายมหาทานแด่ภิกษุสงฆ์ตลอด
เวลา ๒ เดือน

